

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/174/2017
Identifikačné číslo spisu:	8713201442
Dátum vydania rozhodnutia:	21.11.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:8713201442.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. W. R., bývajúceho v B. A., F. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Milanom Sivým, advokátom so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia 3006/116, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Slovenská správa ciest, so sídlom v Bratislave, Miletičova 19, IČO: 00 003 328, o vydanie bezdôvodného obohatenia 15 376,72 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20 C 29/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. januára 2017 sp. zn. 7 Co 123/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. marca 2016 č. k. 20 C 29/2013-156 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia ako náhrady za užívanie pozemku vo vlastníctve žalobcu zastaveného líniovou stavbou vo vlastníctve žalovanej. Vykonaným dokazovaním a s poukazom na § 3 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 456 Občianskeho zákonníka mal za preukázané, že žalobca nadobudol vlastnícke právo k pozemku zapísanom na LV č. XXXX k.ú. W. ako parcela č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1 292 m² kúpnu zmluvou uzatvorenou v roku 2008. Následne v roku 2012 túto nehnuteľnosť odpredal žalovanej. Za užívanie tejto nehnuteľnosti zastavanej líniovou stavbou vo vlastníctve štátu sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia za obdobie, kedy sa táto nehnuteľnosť nachádzala ešte vo vlastníctve žalobcu. Ako súd prvej inštancie uviedol, je nepochybné, že realizáciou stavby cestného telesa došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva právneho predchodcu žalobcu a žalovaná ako vlastníčka stavby je obohatená o čiastku, ktorú by žalobca ako vlastníka pozemku dosiahol za prenájom pozemku zastavaného stavbou. Súd prvej inštancie však zdôraznil, že žalobca odkúpil parcelu zastavanú cestným telesom a príslušením zatravnením a táto bola vyčlenená geometrickým plánom zrejme vypracovaným pre minimalizáciu výdavkov spojených s odkúpením pozemku, pričom žalobca nepreukázal, že mal skutočný záujem pozemok využiť či kúpiť aj ďalšie pozemky na zástavbu. Sám žalobca uviedol, že vedel, že pozemok je zastavaný cestným telesom a napriek tomu deklaroval snahu o

využitie pozemku na stavebné účely. Podľa názoru okresného súdu bolo teda zrejmé, že zo strany žalobcu je podaná žaloba v rozpore s dobrými mravmi a šikanóznym výkonom práva. Jediným výsledkom vyhovujúceho rozhodnutia by preto bolo bezdôvodné obohatenie žalobcu vo forme získania ďalších finančných prostriedkov od žalovanej, i keď žalobca žalovanej nehnuteľnosť odpredal. Na strane druhej vyhovujúce rozhodnutie by spôsobilo hospodársku ujmu žalovanej, ktorá v prejednávanej veci aktívne pristúpila na podmienky žalobcu a nehnuteľnosť zastavanú cestným telesom za cenu požadovanú žalobcom odkúpila. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné rozhodnutie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 26. januára 2017 sp. zn. 20 Co 29/2013 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver, preto si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia okresným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odvolací súd odkázal. Odvolací súd zdôraznil, že žalobca od právnych predchodcov odkúpil iba časti pôvodných nehnuteľností zastavaných stavbou cestného telesa, pričom tento stav mu bez akýchkoľvek pochybností bol známy, preto nemohol mať záujem na nadobudnutej nehnuteľnosti stavať, nakoľko to ani objektívne nebolo možné. Úmyslom žalobcu teda nebolo vykonávať stavebnú činnosť, ale dosiahnuť majetkovoprávne vyporiadanie so žalovanou. Dôkazom toho je konanie samotného žalobcu, ktorý krátko po uzavretí kúpnej zmluvy podaním z 11. mája 2010 (č.l. 106 spisu) požiadal žalovanú o vyporiadanie vlastníckych práv k nadobudnutej nehnuteľnosti. Následne žalobca ako prílohu podania z 19. apríla 2011 (č.l. 108 spisu) zaslal žalovanej znalecký posudok č. 05/2011 vypracovaný znalcom J. W. P. Listom z 1. júna 2011 (č.l. 109 spisu) žalovaná oznámila žalobcovi, že ak sa mu pre nedostatok peňažných prostriedkov nepodarí nárok na majetkovoprávne vyporiadanie parcely č. XXXX/XXX uspokojiť v roku 2011 bude tento nárok zaradený do plánu na rok 2012. Dňa 7. decembra 2012 žalovaná akceptujúc všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti stanovenú znalecký posudkom č. 05/2011 na 123 000,- eur odkúpila od žalobcu parcelu č. XXXX/XXX zapísanú na LV č. XXXX k.ú. W.. Týmto právnym úkonom žalobca získal čiastku o 80 113,46 eur vyššiu v porovnaní so sumou 42 886,54 eur vyplatenou žalobcom pôvodným spoluvlastníkom na základe kúpnej zmluvy z 18. decembra 2008. Žalobca svoju pôvodnú investíciu do nehnuteľnosti značne zhodnotil, a preto by bolo v rozpore so zásadou dobrých mravov priznať tomuto účastníkovi ďalšie finančné prostriedky z titulu bezdôvodného obohatenia, ak žalobca kupoval nehnuteľnosť za podstatne nižšiu cenu s plným vedomím o jej zaťažení stavbou cestného telesa a bez akýchkoľvek výhrad s úmyslom nehnuteľnosť neskôr predať. Ako odvolací súd záverom uviedol, aj keď vo veci sa nedá spochybniť právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 451 Občianskeho zákonníka) ako jedno z oprávnení vlastníka, jeho výkonu vo vzťahu k žalovanej bráni ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rozpor s dobrými mravmi je potrebné vidieť v širších súvislostiach a teda i v okolnostiach, za ktorých došlo k nadobudnutiu vlastníctva žalobcom po zohľadnení postoja žalovanej k navrhovanému majetkovoprávnemu vyporiadaniu. Žalobca v čase kúpy nehnuteľnosti v roku 2008 bol dostatočne oboznámený s jej stavom v prírode a s tým, že nehnuteľnosť je trvalo zastavaná cestou. Kúpou zaťaženej nehnuteľnosti za nízku cenu mal úmysel získať následný finančný prospech odpredajom tejto nehnuteľnosti žalovanej, čo sa aj v roku 2012 zrealizovalo. Žalovaná akceptovala i žalobcom žiadanú kúpnu cenu a túto mu aj vyplatila. Žalobca znalecký posudok určujúci všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti predložil žalovanej v priebehu roku 2011 a žalovaná hneď nasledujúci rok po vyčlenení peňažných prostriedkov zo štátneho rozpočtu nehnuteľnosť od žalobcu odkúpila. K majetkovoprávnemu vyporiadaniu došlo v primeranom čase a konanie žalovanej rozhodne nie je možné označiť za postup bezdôvodne oddiaľujúci uzatvorenie kúpnej zmluvy. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) a navrhol napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolanie výslovne odôvodnil ustanovením § 421 písm. a/ C.s.p. (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu). Podľa názoru žalobcu, skutočnosť, že sa v rámci

vyporiadania dožaduje aj vydania bezdôvodného obohatenia za čas, kedy žalovaná nehnuteľnosť užívala bez právneho dôvodu vo svoj prospech a bez náhrady, bola súdmi opomenutá a prekrytá s poukázaním na uplatnenie nároku v rozpore s dobrými mravmi. Dovolateľ je toho názoru, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ako aj súdov prvej inštancie či odvolacích súdov, pretože v iných prípadoch za modelovo rovnakej situácie boli nároky žalobcov právoplatne priznávané v prospech ukrátených subjektov titulom bezdôvodného obohatenia, ktorého výška sa určila spravidla výškou nájmu v danom čase na danom mieste, pričom ale v tomto prípade žalobcovi nebola priznaná takáto náhrada s použitím neurčitého pojmu rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 Občianskeho zákonníka, hoci odvolací súd konštatoval, že k bezdôvodnému obohateniu došlo. Zdôraznil, že zo strany súdov nižších inštancií došlo k zmiešaniu dvoch samostatných právnych nárokov, a to nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a uzatvorenia kúpnej zmluvy pri majetkovoprávnom vyporiadaní k pozemku s konštatovaním, že úhrada kúpnej ceny pri majetkovoprávnom vyporiadaní bola pre žalobcu postačujúca. Poukázal pritom na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 124/2002, 4 Cdo 89/2008 a 5 Cdo 8/2009, ktoré riešia nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia. Ďalej poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Odo 882/2006, 28 Cdo 2746/2013, 25 Cdo 2578/1998, 33 Odo 668/2002, 33 Odo 1405/2005 a 33 Odo 412/2005, ako aj na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky a rozhodnutia okresných a odvolacích súdov.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd správne právne posúdili vec a rozhodli v súlade so zákonom. Poukázala na účelovosť konania žalobcu, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti C.s.p. treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

7. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad

(3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie ústavného súdu príslušnej spisovej značky)].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. V danom prípade je v dovolaní uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 C.s.p.

11. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

15. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C.s.p., ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p. (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol.,

Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

16. V danom prípade žalobca v dovolaní dal do pozornosti rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, a to rozsudok z 11. februára 2014 sp. zn. 28 Cdo 2746/2013, rozsudok z 15. júna 1999 sp. zn. 25 Cdo 2578/1998, rozsudok z 15. apríla 2004 sp. zn. 33 Odo 668/2002, rozsudok z 28. novembra 2007 sp. zn. 33 Odo 412/2005 a rozsudok z 24. júna 2008 sp. zn. 33 Odo 882/2006. Dovolateľ poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Odo 1405/2005, ktorého právnu vetu citoval: „Povinnosť poskytovať náhradu vlastníkovi pozemku, na ktorom stojí stavba, platí pre vlastníka stavby bez ohľadu na to, akým spôsobom svoje vlastnícke právo využíva. Podstatné nie je ani to, či užívanie stavby prináša zisk“. Ďalej dal do pozornosti nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. ÚS 554/2012, sp. zn. IV. ÚS 94/2011 a viaceré rozhodnutia okresných a krajských súdov Slovenskej republiky. Označenie uvedených rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky a slovenských všeobecných súdov nižších inštancií nenapĺňa pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu tak, aby dovolateľ ním naplnil predpoklady vyplývajúce z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na definíciu pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ uvedenú v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017 zo 6. marca 2017, kde sa uvádza: „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj jednotlivo v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali“. Vzhľadom na teritoriálnu pôsobnosť C.s.p. preto možno pod pojmom dovolací súd rozumieť len Najvyšší súd Slovenskej republiky a nie aj Najvyšší súd Českej republiky, resp. vzhľadom na pojem „dovolací súd“ nemožno ním rozumieť aj súdy nižších inštancií ani Ústavný súd Slovenskej republiky.

17. V preskúmvanej veci dovolateľ v dovolaní namietal správnosť právneho názoru odvolacieho súdu, že priznanie nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia za čas, kedy žalovaná ako vlastníka stavby stojacej na pozemku žalobcu užívala bez právneho dôvodu vo svoj prospech a bez náhrady, je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko žalobca odkúpil predmetné pozemky pod stavbou za účelom finančného prospechu ich odpredajom žalovanej a úhrada kúpnej ceny pri majetkovoprávnom vyporiadaní bola pre žalobcu postačujúca. Žalobca argumentoval tým, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, ktorá priznáva nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia, ak dôjde k užívaniu pozemku bez právneho dôvodu. S poukazom na vyššie definované kritériá právnej otázky, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., žalobcom namietané nesprávne právne posúdenie veci tak, ako ho formuloval, nebolo spôsobilé založiť prípustnosť jeho dovolania podľa citovaného ustanovenia, a to z dôvodu poukazu na odklon od ním uvádzaných rozhodnutí dovolacieho súdu. Pokiaľ sa dovolateľ domnieval, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu a poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 3 Cdo 124/2002, 4 Cdo 89/2008 a 5 Cdo 8/2009), aby doložil odklon odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. pri posudzovaní otázky nepriznania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia pre rozpor s dobrými mravmi, nie sú vo vzťahu k ním nastolenému právnomu posúdeniu príliehavé pre odlišnosť nielen skutkových okolností, ale predovšetkým právnych otázok v nich riešených. V rozsudku z 21. decembra 2009 sp. zn. 4 Cdo 89/2008 najvyšší súd sa v rámci zamietnutia dovolania žalobkyne nezaoberal nepriznaním nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia pre rozpor s dobrými mravmi, ale zaoberal sa náhradou za zákonné vecné bremená v zmysle zákona č. 79/1957 Zb. o výrobe, rozvoje a spotrebe elektriny (elektrizačný zákon), resp. zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov (zákon o energetike). V rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 124/2002 sa najvyšší súd zaoberal otázkou vzniku nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k premlčaniu tohto nároku. V poslednom označenom uznesení z 13. novembra 2009 sp. zn. 5 Cdo 8/2009 najvyšší súd v rámci zrušenia častí rozhodnutí súdov nižších inštancií a vrátenia veci okresnému súdu riešil problematiku nesprávne určenej výšky bezdôvodného obohatenia pri užívaní nehnuteľností bez právneho dôvodu.

Vyslovil síce pritom právny názor, že užívateľ veci bez právneho dôvodu je povinný vydať bezdôvodné obohatenie peňažnou formou, rozsah ktorého plnenia, ak tento nie je stanovený predpisom, je vyjadrený peňažnou čiastkou, ktorú by obvykle bolo nevyhnutné vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie (prenajatie veci), ale ani tento nerieši otázku rozporu tohto nároku s dobrými mravmi. Záverom najvyšší súd poznamenáva, že súd prvej inštalácie, tak aj odvolací súd, nárok žalobcu posudzovali podľa ustanovení § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka ako bezdôvodné obohatenie, preto ich rozhodnutia nie je možné posudzovať ako odklon od rozhodnutí dovolacieho súdu, na ktoré dovolateľ poukázal.

18. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalobcom vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až 435 C.s.p. Absenciu takej náležitosti považuje C.s.p. za dôvod pre odmietnutie dovolania.

19. Najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C.s.p., nakoľko nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

20. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštalácie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.